

İSTANBUL GEZGİNLERİ

Aksiyon 50 /23.10.2015

İSTANBUL ARKEOLOJİ MÜZESİ

Osman Hamdi Bey'in yadigarı...

İçindekiler

İstanbul Arkeoloji Müzesi.....	3
Osman Hamdi Bey.....	7
İstanbul Salonu	11
Yarımburgaz Mağarası	11
Fikirtepe.....	12
Pendik.....	12
Yenikapı	12
İstanbul Kuruluş Efsaneleri.....	13
İstanbul	14
Müzedeki Diğer Bazı Önemli Eserler:	16
Tanrı Bes Heykeli.....	16
Tabnit Lahdi	16
Likya Lahdi	16
Satrap Lahdi	16
Ağlayan Kadınlar Lahdi.....	17
İskender Lahdi.....	17
Sidamara Lahdi.....	17
Hekate Tapınağı Frizleri.....	17
Marsyas Heykeli	18
Tykhe Heykeli.....	18
Ephebos Heykeli.....	18
Okeanos Heykeli	19
Siloa Yazıtı	19
Sappho Başı.....	20
Mısır Mezar Buluntuları	20
İştâr Kapısı.....	21
Kadeş Barış Anlaşması.....	21
Hammurabi Kanunu	22
En Eski Aşk Şiiri.....	23
Planlar.....	24

İstanbul Arkeoloji Müzesi

Arkeoloji Müzesi'nin temelleri 1846 senesinde Sultan Abdülmecid'in Yalova'ya düzenlediği bir gezi sonrasında atılır. Sultan Abdülmecid bu gezisinden dönerken Yalova'da gördüğü Bizans yazıtlarının da beraberinde getirilmesini ister ve İstanbul'a döndüğünde de Tophane Müşir'i (Müşir günümüzde mareşalliğe denk düşen bir rütbedir) Fethi Ahmet Paşa'ya (Üsküdar sirtlarında bulunan ve Fethi Paşa Korusu olarak bildiğimiz korunun banisidir Fethi Ahmet Paşa) bu eserlerin sergilenmesinin sağlanması görevini verir. Fethi Ahmet Paşa o dönemde silah deposu olarak kullanılan ve genellikle de artık kullanılmayan ve hatta tarihi eserler sayılabilecek silahların depolandığı Aya İrini Kilisesi'nin avlusunu iki bölüme ayırarak bir bölümünde eski askeri malzemeleri (mehteran bölümünün müzik aletleri de dahil olacak şekilde), diğer bölümünde Yalova'dan getirilen mevzu bahis yazıtları sergilemeye başlar. İlk bölüm Mecma-i Esliha-i Atika (Eski Silah Koleksiyonu), ikinci bölüm de Mecma-i Asar-ı Atika (Eski Eserler Koleksiyonu) adını alacak ve bu bölümler sırası ile bugünkü Askeri Müze'nin ve Arkeoloji Müzesi'nin temellerini oluşturmuş olacaktır.

1869 senesinde, Sadrazam Mehmed Emin Ali Paşa zamanında müzenin yönetimi Galatasaray Lisesi tarih öğretmenlerinden Edward Goold'a teslim edilir. Dönemin Maarif Nazırı da Saffet Paşa'dır. Saffet Paşa, dört bir yandaki valiliklere bir genelge yayınlar ve muhitlerinde bulunan tarihi eserleri korunaklı bir şekilde ve tanımlayarak Payitaht'a göndermelerini ister. Memleketin dört bir yanından tarihi eser gelmektedir artık müzeye. Evet, artık adı Müze-i Hümayun'dur bu kuruluşun.

Sadrazam Mehmet Emin Ali Paşa vefat edince bir süre ilgilenen olmaz müze ile ama Ahmed Vefik Paşa'nın Maarif Nazırlığı

döneminde, 1872’de, bu sefer Avusturya Lisesi’nin müdürü Dr. Philipp Anton Dethieri getirilir müze müdürlüğüne. Onun döneminde müzenin koleksiyonu biraz daha genişler ve artık bulunduğu yere sığmaz olur. Bunun üzerine Çinili Köşk Müze-i Hümayun’a tahsis edilir. 1875’te taşınmaya başlar müze ancak açılışı 1880’i bulacaktır. Dethieri, müze müdürlüğü sırasında, 1874 senesinde bir de nizamname yayınlanmasını sağlar. On sene yürürlükte olacak bu Asar-ı Atika Nizamnamesi’ne göre Osmanlı topraklarında yapılan kazılarda bulunan eserlerin 3’te 1’i kazıyı yapanın hakkıdır, 3’te 1’i kazının yapıldığı toprağın sahibinin ve son bölümü de devletin. Elbette yetersiz bir nizamnamedir bu ama en azından artık tarihi eserlerle ilgili bir kanun vardır.

1881 senesinde müze müdürü Dr. Philipp Anton Dethieri vefat eder. Maarif Nezareti bunun üzerine iyi ilişkiler içerisinde bulunduğumu Almanya’da bulunan büyük elçiliğimize bir emir gönderir: Tarihi eserlerden anlayan birisinin bulunması ve kendisine dolgun ücret karşılığında Müze-i Hümayun müdürlüğünün teklif edilmesini ister. Berlin Müzesi başkatipli Dr. Millhofer ile altı ay boyunca görüşmeler devam eder. Tam anlaşılmak üzereyken beklenmedik bir şey olur: Eski Sadrazam İbrahim Edhem Paşa’nın oğlu Osman Hamdi Bey Müze-i Hümayun müdürlüğüne atanır.

Osman Hamdi Bey’e bu göreve atanmasından sadece bir kaç ay sonra başka bir görev daha verilir. Kendisinden Sanayi-i Nefise Mektebi’ni kurması istenilmiştir. Osman Hamdi Bey her iki görevi de aynı anda yürüteceği için Sanayi-i Nefise Mektebi’nin binasının hemen Çinili Köşk’ün yanına yapılmasını sağlar. Mimar Alexandre Vallury’nin tasarlayıp inşa ettiği bu bina, bugün Eski Şark Eserleri Müzesi olarak kullanılmakta olan binadır.

Osman Hamdi Bey müze müdürlüğünün ilk yıllarında Nemrut Dağı’nda Almanların yaptıkları kazılara katılır. Dönüşünde kendisi ile birlikte kazılara katılan heykeltıraş Yervant Osgan ile beraber kazı sonuçlarını anlattıkları ve Türk arkeolojisinin ilk önemli eseri olan ‘Le

Tumulus de Nemroud Dagh' isimli kitabı yayınlarlar. Bu kazı çalışmalarının ardından Asar-ı Atika Nizamnamesi'nin yetersiz kaldığını fark eden Osman Hamdi Bey 1884 senesinde yeni bir nizamname yayınlanmasını sağlar. Buna göre artık Osmanlı topraklarında bulunan her türlü eski eser devletin malıdır. Nemrud Dağı'nda yaptığı ilk kazı çalışmasının ardından 1887'de Sayda'da bulunan mezarları incelemek için görevlendirilir Osman Hamdi Bey ve tüm dünyada ses getiren ve kendisini müzecilik alanında meşhur eden Sayda Kazıları'nı gerçekleştirir. Bu kazılarda 18 lahit bulunmuştur ve bu 18 lahdin içlerinde Tabnit Lahdi, İskender Lahdi ve Ağlayan Kadınlar Lahdi'nin de bulunduğu 11'i İstanbul'a getirilir. Artık Çinili Köşk de yeterli olmamaktadır müze için. Sayda Kazıları'nın sonuçlarından bir hayli memnun olan Sultan Abdülhamid bir irade yayınlar ve bu iradeye göre Osman Hamdi Bey'in kazılarına devam edebilmesi için tekrar Sayda'ya gönderilmesini, artık yetersiz kalan Çinili Köşk'ün yanı sıra müze olarak kullanılmak üzere bir bina yapılmasını ve Sayda Kazıları'nın yapılabilmesini sağlayan toprak sahibi Mehmet Şerif'e 1500 TL'lik bir ikramiye verilmesini buyurur. Osman Hamdi Bey'i en çok sevindiren yeni bina yapımına dair iradedir. Mimar arkadaşı Vallury'den yine kolları sıvamasını ister. Vallury, Ağlayan Kadınlar Lahdi'nden esinlenerek müze binasını tasarlar. Önceleri tek katlı olarak tasarlanan bina daha sonra Osman Hamdi Bey'in ısrarları ve Sultan Abdülhamid'in de onayı ile birlikte iki katlı olarak inşa edilir. Yeni bina 13 Haziran 1891 tarihinde hizmete girer.

Osman Hamdi Bey'in getirdiği dinamizm ile birlikte Anadolu'da birçok kazı çalışmaları yürütülür ve henüz yeni yapılmış olan bina bile yetersiz kalacağıнын sinyallerini verir. Bunun üzerine 1898 senesinde yine Mimar Vallury'nin yaptığı planlarla mevcut binanın kuzey cephesine bir bölüm yapılmasına karar verilir. Mimar Pietro Bello'nun kontrolü altında yapılan bu yeni kanat 1903 senesinde tamamlanır. Bu bölüm de kısa sürede dolunca 1904 senesinde bu sefer ilk binanın güney cephesine bir kanat daha inşa edilmeye başlanır. Bu kanat da 1907 senesinde tamamlanarak hizmete açılır.

1910 senesinde Osman Hamdi Bey'in vefat etmesi üzerine müze müdürlüğüne kardeşi Halil Edhem Eldem getirilir. Edhem Eldem Bey Yakın Doğu eserlerinin Yunan, Roma ve Bizans eserlerinden ayrı bir şekilde sergilenmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu yüzden 1917 senesinde Cağaloğlu'nda başka bir binaya taşınan Sanayi-i Nefise Mektebi'nin boşalan binasını Eski Şark Eserleri müzesi olarak kullanılmasını sağlar.

Arkeoloji Müze'sinin ilk binası olan Çinili Köşk'ün Türk ve İslam Eserleri Müzesi olarak kullanılması 1953 senesinde gerçekleşir ancak daha sonra da bu müze tekrar Arkeoloji Müzesi'ne bağlanır ve Selçuklu ile Osmanlı dönemi çini ve seramikleri sergilenmeye başlanır.

Cumhuriyet döneminde, 1968 senesinde, müzeye bir de ek bina yapılmaya başlanır. Bu bina ana binanın arka tarafında kalacak ve geçiş ana binadan olacak şekilde tasarlanmıştır. Ek bina 1983 senesinde kabaca tamamlanır ancak açılışı eski müze binasının açılışının yüzüncü yıl dönümünde 13 Haziran 1991 tarihinde gerçekleştirilir.

İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde yaklaşık olarak, 600 bini sikke, 80 bini çivi yazılı belge, 70 bini kitap ve 250 bini de arkeolojik eser olmak üzere 1 milyondan fazla eser bulunmaktadır. Bu eserlerden en çok ilgi çekenleri şunlardır:

Büyük İskender Başı
Ephebos Heykeli
Okeanos Heykeli
İskender Lahdi
Ağlayan Kadınlar Lahdi
Marsyas Heykeli
Sappho Başı
Tykhe Heykeli
Siloa Yazıtı
Güneş Saati

Mısır Mezar Buluntuları
İştar Kapısı
Kadeş Anlaşması
Hammurabi Kanunları
En Eski Aşk Şiiri

Müzenin bir de Osman Hamdi Bey tarafından kurulan kütüphanesi bulunmaktadır. Kütüphane müzenin kuzey kanadının üst katında 500 metre karelik bir alana yayılmaktadır. Bugün bir kısmı el yazması olan 80 bin kadar kitap ve süreli yayını barındırmaktadır. Kütüphanede genellikle arkeoloji, sanat tarihi, tarihi ve İstanbul ile ilgili eserler bulunmaktadır. Ziyaretçilere kapalı olan kütüphanenin insana huzur veren bir yapısı bulunmaktadır. Kütüphanede araştırma yapabilmek için müze müdürlüğünden özel izin alınması gerekmektedir.

Osman Hamdi Bey

Sakız Adası zor günler geçirmektedir, Yunan isyanı başlamış ve çatışmalar günbegün şiddetlenerek artmaktadır. Bir çok can yitmekte, sağ kalmayı başarabilen bir çok çocuk öksüz ve/veya yetim kalmaktadır. Sağ kalanlar toplanarak payitahta getirilmekte, kız olanları cariye, erkek olanları da köle olarak satılmaktadır. Dönemin sadrazamı Koca Mehmet Hüsrev Paşa da bu çocuklardan birisini satın alarak hürriyetine kavuşturmuş ve hatta evlat edinmiştir. Bu çocuk daha sonradan İbrahim Edhem adını alacaktır. 1818’de bir Rum ailesinin çocuğu olarak doğan İbrahim Edhem artık Osmanlı Sadrazamı’nın oğludur. Çok zeki bir çocuk olan İbrahim Edhem genç yaşta dönemin padişahı II. Mahmud ile tanışmış ve onun ihsanı ile Paris’e eğitim almak için gönderilen ilk Osmanlı öğrencilerinden birisi olmuştur. Devlet bursu verilerek eğitim amaçlı yurt dışına gönderilen ilk 4 Osmanlı gencinden birisidir artık İbrahim Edhem. Diğer arkadaşları askerlik eğitimi almak için gitmiştirler ama İbrahim Edhem maden mühendisliği okumaktadır. Hazırlık sınavını birincilikle bitirir, sınıf arkadaşlarından olan Louis Pasteur’u de geride

birakmıştır. Eğitimini tamamladıktan sonra İstanbul'a döner İbrahim Edhem. Bir çok önemli görev verilir kendisine; kadrolu nazır gibidir. Sadece nazırlıklar değil, valilikler ve büyükelçilik görevleri de verilir. Hatta bir dönem sadrazam bile olur.

İbrahim Edhem Paşa Yağlıkçılar Kahyası Hacı Mustafa Ağa'nın kızı Fatma Hanım'la evlenir. 4 erkek, 2 kız toplam 6 çocukları olur. En büyük oğlu 30 Aralık 1842 senesinde doğmuştur. Adını Osman Hamdi koyar İbrahim Edhem Paşa.

Osman Hamdi başarılı bir ilk öğretim hayatı geçirir. Resme çok büyük ilgisi vardır ama babası İbrahim Edhem Paşa onun hukuk eğitimi görmesini istemektedir, bu yüzden onu eğitimi en iyi şekilde alabilmesi için Fransa'ya göndermek ister. Osman Hamdi heyecanlıdır, sanatın başkentine gidecektir. Babasının hukuk eğitimi görmesi isteğine boyun eğmiş görünür.

Osman Hamdi henüz 18 yaşındayken 1860 senesinde Marsilya gemisine biner, istikamet Fransa'dır. Marsilya'dan trenle Paris'e geçer. Ve işte hayallerinin şehriyle buluşmuştur artık. Paris'te hukuk eğitimi almaya başlayan Osman Hamdi bir yandan da misafir öğrenci olarak Paris Güzel Sanatlar Yüksekokulu'nda derslere girmeye başlar. Bu dönemde Osmanlı Devleti tarafından resim eğitimi almak üzere Paris'e gönderilen Süleyman Seyyid ve Şeker Ahmed ile tanışır ve yakın arkadaş olur. Bir de sevgilisi olur; adı Marie. Evlenirler. İki tane kızları olur: Fatma ve Hayriye.

1867 senesinde Osmanlı tarihi açısından çok önemli bir olay gerçekleşecektir. İlk defa bir padişah savaş nedeni dışında Osmanlı topraklarının dışına çıkacaktır. Fransa Kralı III. Napolyon Sultan Abdülaziz'i Uluslararası II. Paris Dünya Sergisi'ne davet etmiştir ve bu davet de kabul görmüştür. Osman Hamdi de bu tarihi olaya bizzat şahitlik eder. Ayrıca serginin Türkiye pavyonunda da zeybekler konulu üç resmi sergilenir, hatta bir de madalya alır.

Osman Hamdi batılı yaşam tarzına alışmıştır alışmasına, hukuk eğitimini de bırakmıştır ve tamamen resme yönelmiştir ama bu durum İbrahim Edhem Paşa'nın hiç hoşuna gitmemektedir. 1868 senesinde oğlunu İstanbul'a geri çağırır. Osman Hamdi babasını kıramaz, Marie'yi razı ettikten sonra babasına 'İstanbul'a geleceğini, kendisine planlarını anlatacağını ve dinlediğinde ona hak vereceği için tekrar Paris'e döneceğini' anlatan bir mektup yazar. Önce bu mektup sonra da Osman Hamdi ve Marie İstanbul'a ulaşırlar iki kızları ile birlikte.

Evet, Osman Hamdi batıda eğitim görmüş bir babanın oğludur, kendisi de batılı yaşam tarzını benimsemiştir ama yine de doğuludur. Babası tekrar Paris'e dönmesine izin vermez. Hatta Bağdat Valisi Mithat Paşa'nın yanında bir de memurluk ayarlar: 'vilayet umur-ı ecnebiye müdürlüğü'. Bağdat'a gider Osman Hamdi. Marie iki kızıyla birlikte İstanbul'da kalır. Aldatılmış hissetmektedir Marie. Artık Paris sadece bir hayaldir onun için. Osman Hamdi sonradan resimlerini bir hayli etkileyecek iki sene geçirir Bağdat'ta, 1871'de İstanbul'a döner. Yeni bir görev alır: 'teşrifat-ı hariciye müdür muavini'. Bu sırada iki tiyatro oyunu yazar: Birisi Türkçe 'İki Karpuz Bir Koltuğa Sığmaz', diğeri Fransızca 'Cerf Volant (Uçurtma)'. Her iki oyun da sahnelenir.

1873 senesinde Viyana Dünya Sergisi katılacak olan eserleri belirlemekle ve pavyonu tasarlamakla görevlendirilir, ayrıca komiser olarak Viyana'ya gider. Yıllar sonra tekrar Avrupa'dadır Osman Hamdi. Burada yine bir Fransız kadınla tanışır; Marie. İstanbul'a gelirken yalnız değildir artık. Viyana'da tanıştığı Marie ismini değiştirmiş ve Naile adını alır, evlenirler; Melek, Leyla, Ethem ve Nazlı isminde 4 çocukları olur. Paris'te tanıştığı Marie buna dayanamaz ve kızlarından Fatma'yı yanına alarak Paris'e döner.

1881 senesinde P. Anton Dethieri'nin ölümü üzerine getirileceği Müze-i Hümayun müdürlüğü görevine kadar Altıncı Daire-i Belediye reisliği de olmak üzere bir çok görevde bulunur. Göreve geldiğinde Müze-i Hümayun Çinili Köşk'te bulunmaktadır. Önce burayı

düzenler. Müze-i Hümayun'a müdür olarak atanmasından bir kaç ay sonra 1882'de kendisine bir başka görev verilir: Sanayi-i Nefise Mektebi müdürlüğü. Bugün Mimar Sinan Üniversitesi olarak bildiğimiz bu okulun kurulması için çalışmalara başlar Osman Hamdi Bey. Aynı zamanda arkadaşı olan mimar Alexander Vallaury bir okul binası yapmak için çalışmalara başlar. Osman Hamdi iki müessesinin de müdürü olacağı için Müze-i Hümayun'a yakın olmalıdır bu okul da. O yüzden bugün Eski Şark Eserleri Müzesi olarak kullanılan bina Sanay-i Nefise Mektebi'nin ilk binası olarak bir sene içerisinde tamamlanır ve 1883'de eğitime başlanır.

Osman Hamdi Bey eş zamanlı olarak çeşitli kazılara da katılmaya başlar. Önce Nemrut Dağı (1884) kazılarına sonra da Sayda (1887) kazılarına katılır. Özellikle Sayda kazıları sırasında yaptığı keşifler tüm dünyada ses getirir. Özellikle İskender ve Ağlayan Kadınlar lahitleri ile birlikte bir çok tarihi eser İstanbul'a getirilir. Bu arada iki kazı arasında da boş durmamış ve 1874'te yayınlanan Asar-ı Atika Nizamnamesi'nin yetersiz kaldığını fark edip 1884'te yeni bir nizamname yayınlanmasını sağlamıştır Osman Hamdi Bey. Eski nizamnameye göre kazılarda elde edilen eserlerin üçte biri kazıyı yapana, üçte biri kazı yapılan yerin sahibine ve ancak üçte biri de devlete kalıyordu. Yeni nizamname ile birlikte bulunan eserlerin tamamı Devleti Aliye'nin oluyordu.

Müze-i Hümayun'un kurulduğu yıllarda Osmanlı vilayetlerine gönderilen emirle Payitahta tarihi eserlerin gönderilmesi istenmiştir. Hem buralardan gelen eserler hem de yapılan kazılarda bulunan eserlerle birlikte Çinili Köşk yetersiz kalmaya başlamıştır. Hatta bazı eserleri özellikle lahitleri Çinili Köşk'ün içine sokmak bile mümkün olmamaktadır. Artık yeni bir müze binası yapımı iyiden iyiye ihtiyaç haline gelmiştir. Osman Hamdi Bey arkadaşı mimar Alexander Vallaury'nin kapısını bir kere daha çalar.

Aynı zamanda Sanay-i Nefise Mektebi hocalarından olan Vallaury tez zamanda bir müze binası tasarlar. 13 Haziran 1891 senesinde

binanın ana yapısı tamamlanır. 1903 ve 1907 yıllarında da diğerk iki bölümü tamamlanarak hizmet açılır.

Oxford ve Pennsylvania üniversitelerinden fahri doktora ünvanları alan Osman Hamdi Bey 24 Şubat 1910 tarihinde Kuruçeşme'deki yalısında vefat eder. Ayasofya'da kılınan cenaze namazından sonra naaşı önce Sanay-i Nefise Mektebi'ne getirilir ve öğrencilerinin düzenlediğı törenin ardından Sirkeci'de bir vapura konularak Eskihisar'a götürülür. Vasiyeti üzerine sağığında yazlık olarak kullandığı Eskihisardaki' köşkünün bahçesine defnedilir. Bu köşk 1987'den beri Osman Hamdi Bey müzesi olarak kullanılmaktadır.

Çoğumuzun sadece Kaplumbağa Terbiyecisi tablosu ile tanıdığı Osman Hamdi Bey adeta bir rönesans sanatçısı gibi çok yönlüdür. Kaplumbağa Terbiyecisi mi? Osman Hamdi'nin 68 yıllık yaşamındaki iki tablo sadece. Evet iki tablo. Osman Hamdi Bey 1906 ve 1907 yıllarında olmak üzere iki kopyasını yapar bu eserin. İlki 222x122 santimetrelik tuval üzerine yapılmıştır ve bugün Pera Müzesi'nde sergilenmektedir. İkincisi biraz daha küçüktür, yapıldığı tuvalin boyutları 136x87 santimetredir ve Belma Simavi Koleksiyonu'nda bulunmaktadır.

İstanbul Salonu

Çağlar boyunca İstanbul sergisi İstanbul Hakkında çok güzel bilgiler veriyor olmasına rağmen hem tarihsel hem de sunum teknikleri bakımından güncelliğini yitmiş durumdadır. Mevcut restorasyonların tamamlanmasını takiben bu bölümün de restorasyona alınarak güncelleneceğini umuyoruz.

Yarımburgaz Mağarası

İstanbul ve çevresinde insan oğluna dair ilk bulgular Küçükçekmece yakınlarındaki Yarımburgaz mağaralarında bulunmuştur. Alt ve orta paleolitik çağa yani bundan tam 400 bin sene öncesine dair

bulgulara rastlanmıştır. Bu mağara ilk insanların Afrika'dan Asya ve Avrupa'ya geçerken kullandıkları göç yolların açıklanması açısından da önemlidir. Ancak elbette burada bulunanlar İstanbul'un yakın civarında olması rağmen İstanbul'daki yerleşimin tarihini açıklamamaktadır.

Fikirtepe

Kadıköy'in Fikirtepe mevkisinden bulunan höyükte ise M.Ö 5000'li yıllara ait eserler bulunmuştur. Erken kalkolitik çağa denk gelen bu dönemde halkın balıkçılık, avcılık ve çiftçilik yaptığı görülmektedir. Sınırlı şekilde de çiftçilik vardır.

Pendik

Fikirtepe ile paralellik gösteren Pendik yerleşkesi yine erken kalkolitik çağa tarihlenmektedir.

Yenikapı

2004 yılında Marmaray projesine başlanması ile birlikte başlanılan kazı çalışmaları İstanbul'un tarihini değiştirmiştir. Daha önce İstanbul çevresinde en erken MÖ 5000'li yıllara ait bulgulara rastlandığını belirtmiştik. Tarihi Yarımada'da ise en eski bulgular Hipodrom'da yapılan kazılarda MÖ 4000'li yıllara, Aya İrini Kilisesi yakınlarında ve Arkeoloji Müzesi ek bina inşaatı sırasında yapılan kazılarda ise MÖ 2000'li yıllardan sonrasına ait kalıntılara rastlanmış ama herhangi bir yerleşim yeri bulunamamıştı.

Yenikapı kazılarında ise Tarihi Yarımada'da yerleşimin geçmişini MÖ. 660'lı yıllardan yaklaşık 6000 sene daha geriye, MÖ 6500'li yıllara taşıyan yerleşim izlerine rastlanmıştır.

İstanbul Kuruluş Efsaneleri

Zeus ilişki yaşadığı İo ile birlikteyken karısı Hera tarafından basılacakken son anda İo'yu ineğe çevirir. Elbette Hera bu işten işkillenmiştir veinek şeklindeki İo'ya bir at sineği musallat eder. Sinekten bir türlü kurtulamayan İo kaç kaç İstanbul Boğazı'na kadar gelir. Can havliyle kendisini Boğaz'ın sularına atar, yüzerek de karşıya geçer. İo sinekten kurtulmuştur kurtulmasına bu sefer de sancıları başlar. Doğum sancısıdır bunlar, Zeus'tan hamile kalmıştır. Alibeyköy (Kydaros) ve Kağıthane (Barbysos) dereleri arasında kızı Kereossa'yı doğurur. Kereossa'yı su perisi Semestra büyütür. Büyütünce de allı duvaklı gelin eder denizler tanrısı Poseidon'a. Kereossa'nın da da Poseidon'dan bir erkek çocuğu olur, ismi Byzas koyarlar. Byzas doğduğu yerin hemen yakınlarına bir şehir kurar zaman içerisinde. Şehrin adı da Byzant olur. Ha bu arada, hani İo'nun inek hali İstanbul Boğazı'nı geçmişti ya, işte o yüzden İstanbul Boğazı'na Bosphoros yani 'öküz geçidi' derler ya da hani kızı Kereossa'yı Haliç'te doğurur ya İo, işte o yüzden Haliç'e boynuz anlamına gelen Keras' derler ki sonradan Golden Horn yani Altın Boynuz olur Haliç'in adı.

Bu işin mitolojik yanı. Bir de daha gerçekçi olan tarihi boyutu var. O da şöyle:

Yunan anakıtasındaki Megara şehrinin liderinin oğlu Byzas Atina ile birleşme kararına pek sıcak bakmayınca kendisi gibi düşünenlerle birlikte yeni bir yurt kurmak için yola çıkar. Yol üzerinde Delphoi Kahini'ne akıl danışır nereye kuralım şehrimizi diye. 'Ülkenizi körler ülkesinin karşısına kurun.' tavsiyesini alınca pek anlam veremezler esasen ama Marmar Denizi'ni geçip İstanbul Boğazı'nın girişine gelip, yarımada'yı bomboş, karşıdaki Khalkedon'u ise dolu görünce anlarla ne demek istediğini kahinin ve şehirlerini kurarlar. Hz. İsa'nın doğumuna ise hala 660 sene vardır.

Şehrin teknik olarak Roma egemenliğine girmesi MÖ 146 yılında olur. Halen bir şehir devletidir ama Roma egemenliği altındadır. MS

196 yılında ise şehir Septimuz Severus tarafından tamamen Roma topraklarına katılır.

İstanbul

Doğu Roma İstanbul'unda günümüzün Sultanahmet Meydanı'nda bulunan önemli yapılar ve alanlar şöyledir:

Ayasofya: Günümüzde görünen Ayasofya buradaki üçüncü kilisedir ve Justinianus tarafından yaptırılarak 537 yılında ibadete açılmıştır. İlk Ayasofya Konstantios tarafından, ikinci kilise ise II. Theodosios tarafından yaptırılmıştır.

Antiokhos ve Lausos Sarayları: II. Theodosius'un hocalarına ait iki saraydır. Antiokhos Sarayı'nın bir bölümü sonrada kiliseye çevrilmiş ve buraya da Azize Euphemi'anın rölikleri koyulmuştur.

Zeuksippos Hamamları: Şehrin halka açık hamamlarıdır. Septimus Severus tarafından yapımına başlanmış I. Konstantinus tarafından tamamlanmıştır.

Hipodrom: Hipodrom da Zeuksippos Hamamları gibi yapımına Septimus Severus zamanında başlanan ama I. Konstantinus tarafından tamamlanan bir yapıdır. Hipdromun spina denilen ilk orta kısmında birçok heykel ve anıt bulunmaktadır. Günümüze gelenler şöyledir:

Dikilitaş (Theodosius Obeliski): 4.yy'da Mısır'dan (Karnak Amon-Ra Tapınağı) getirilmiştir. M.Ö 1450 yılına tarihlenmektedir. Kaidesinde 'Uzun süredir toprak üstünde bütün ağırlığı ile yatan dört yüzlü direği dikmek cüreti sadece İmparator Theodosius'a kismet oldu. Bu işi başarmak için Proklos'u görevlendirdi ve böylece 32 günde dikilebildi.' yazmaktadır.

Örme Dikilitaş: 4.yy sonlarında yapılmıştır. 10.yy'da VII. Konstantin tarafından altın yaldızlı tunç levhalarla kaplanır.

Yılanlı Sütun: MÖ 479 yılında Delfi'deki Apollon tapınağının girişine dikilmiştir. Şehrin kurucusu I. Konstantinus tarafından İstanbul'a getirilmiştir.

Augustaion: Ayasofya ile Zeuksippos Hamamları arasındaki meydandır. Büyük saraya giriş kapısı buradadır.

Khalke Kapısı: Sarayın giriş kapısıdır.

Justinianus Anıtı: İmparator I. Theodosius tarafından 4.yy'ın sonlarında yaptırılmıştır ancak 6.yy'da Justinianus kendi heykelini koydurduğu için onun ismi ile anılmaktadır.

Eudoksia Anıtı: İmparator Arkadius'un eşi Eudoksia'nın adına 5.yy'ın başında yapılmıştır. Senato binasının önündedir. Kaidesi günümüzde Ayasofya Müzesi'ndedir.

Senato: Şehrin kurucusu I. Konstantinus tarafından yaptırılmıştır. Daha sonra 5.yy'da genişletilmiştir.

Pittakia: Devlet arşivleri binasıdır. Senatonun yanındadır.

I. Leon Anıtı: Pittakia'nın önündedir. 5.yy'ın ortalarında yapılmıştır.

İsa Şapeli: Romanos Lekapenos tarafından 10.yy'ın başlarında Khalke Kapısı yanına küçük bir şapel olarak yapılır. Daha sonra aynı yüzyılın ikinci yarısında İoannes Tzimiskes şapeli büyütür. Osmanlı döneminde üst katı nakkaşhane, alt katı ise aslanhane olarak kullanılmıştır. Bir yangında oldukça hasar gördüğü için yıkılır ve yerine Fossattiler tarafından 1804 senesinde daha sonradan Adliye olacak Darülfünun binası yapılır. Bu bina da 1913 senesinde yıkılır.

Palatium Magnum (Büyük Saray): I. Konstantinus tarafından yapımına başlanmıştır. Zaman içerisinde aynen Topkapı Sarayı'nda olduğu eklemeler yapılarak genişlemiştir. Khalke, Magnaura, Daphne ve Boukoleon gibi bölümlerden oluşur. Boukoleon haricindeki kısımları 11.yy'ın sonlarında terkedilmiş ve İmparatorluk Sarayı

günümüzde Ayvansaray olarak adlandırdığımız bölgede bulunan Blakherna Sarayı'na taşınmıştır.

Büyük Saray'ın en önemli yapısı 6.yy'da Khalke bölümüne Altın Triklinos salonu yapılarına kadar Daphne bölümü olmuştur. İmparatorun kabul salonu ise Magnaura bölümündeydi.

Müzedeki Diğer Bazı Önemli Eserler:

Tanrı Bes Heykeli

Bes Mısır kökenli bir cüce tanrıdır. Bisu ve Aha olarak da adlandırılmaktadır. Savaş tanrısıdır. Aynı zamanda ev, anne, çocuklar ve doğumun tanrısı olarak da bilinir. Zaman içerisinde iyiliklerin koruyucusu, kötülüklerin de düşmanı olan bir tanrı haline gelmiştir. 'Aha' ismi savaşçı anlamına gelmektedir. Ayı, aslan ve yılan gibi hayvanları çıplak elle öldürebilecek kadar güçlüdür. Yunan mitolojisinde de görülür. Bes aynı zamanda arkaik dönem Kıbrıs adasının da koruyucu tanrısıdır ki bu heykel de Kıbrıs'tan gelmiştir.

Tabnit Lahdi

Sayda kazılarında bulunan en eski tarihli eserdir. Gövdesindeki Mısır hiyeroglifi yazıdan ilk sahibinin Penephtah isimli Mısırlı bir komutan olduğu anlaşılmaktadır. Ayak ucundaki Fenike alfabesi ile yazılmış yazıdan da ikinci sahibinin Sidon Kralı Tabnit olduğunu anlıyoruz. M.Ö.6. ya da 7. yüzyıla aittir.

Likya Lahdi

M.Ö. 4. yüzyılın başlarına tarihlenmektedir. Lahdin uzun yüzlerinden birinde yaban domuzu avına giden atlılar, diğer yüzünde de aslan avlayan amazonlar resmedilmiştir. Dar yüzlerde ise kentauros mücadeleleri yer alır.

Satrap Lahdi

M.Ö. 5. yüzyılın ikinci yarısına tarihlenmektedir. Adı bilinmeyen bir Sidon kralına aittir. Lahdin üzerinden kralın hayatından sahneler yer

almaktadır ve bu sahnelerde ana figürün kıyafeti Perslilere ait kıyafetler olduğu için satrap lahdi denilmektedir. Satrap Perslilerin valilerine verdikleri isimdir.

Ağlayan Kadınlar Lahdi

M.Ö. 360 yılında ölen Sidon Kralı I. Straton'a ait olduğu sanılmaktadır. Lahdi çevreleyen yüzlerinde 18 üzgün kadın bulunmaktadır. Bu kadınlar kralın eşleri ya da haremindeki kadınlardır.

İskender Lahdi

Büyük İskender tarafından Issos Savaşı'ndan sonra Sidon tahtına geçirilen Kral Abdalonymos'a ait olduğu düşünülen lahit, M.Ö. 4. yüzyılın sonuna tarihlenmektedir. Lahdin uzun yüzlerinden birisinde Perslerle yapılan Issos Savaşı anlatılmaktadır ki bu sahnede sırtında aslan postu olan kişi Büyük İskender'dir. Lahit de ismini bu karakterden almaktadır.

Sidamara Lahdi

Eski adı Sidamara olan Konya'nın Ambar Köyü'nde bulunduğu için bu adı almıştır. 32 ton ağırlığı ile dünyanın en ağır lahdidir. 1900 yılında Osman Hamdi Bey'in çabaları ile İstanbul'a getirilmiştir. Bir yüzünde kitap okuyan bir filozof, bir yanında Armetis kıyafetleri içinde kızı ve Demeter kıyafetleri içinde karısı ile resmedilmiştir. Her iki yanlarında da atlarının yularlarını tutan Dioskuruslar bulunmaktadır. Lahit M.S. 3. yüzyıla tarihlenmektedir.

Hekate Tapınağı Frizleri

Muğla Yatağan civarına yapılan kazılarda Lagina Hekate Kutsal Tapınağı'nın frizleri bulunur. Tapınağın dört ayrı cephesinde bulunan frizlerde dört ayrı konu işlenmektedir.

- Doğu Cephesi: Zeus'un doğumu ve yaşımı
- Kuzey Cephesi: Amazonlar ve Grekler arasındaki barış ve dostluk
- Batı Cephesi: Tanrılar ve gigantar arasındaki savaş

- Güney Cephesi: Kariyalı tanrılar ve onların kutsandığı kentler

Marsyas Heykeli

Kollarından bir ağaca asılmış olarak tasvir edilen Marsyas'ın, gördüğü işkence yüzünden gerilen kasları göze çarpar. Adeta fiziksel açıdan sessiz fakat öfkeli bir ifadesi vardır. Bu özel heykel orijinalinde, solunda oturan Apollon ve sağında derisini yüzmek için bıçak bileyen bir kölenin olduğu heykel grubunun, merkezine yerleştirilmiş olmalıdır.

Anadolu'ya özgü bir hikayenin baş karakteri olan Marsyas, Tanrı Apollon ile giriştiği rekabetin sonuçlarına katlanır bir halde tasvir edilmiştir. Hikayeye göre, Marsyas flütünü Tanrı Apollon'un lirinden daha güzel çaldığını iddia eder. Apollon ile müzik yarışmasında berabere kalınca Apollon Marsyas'a enstrümanını ters çevirip aynı anda hem çalıp hem şarkı söylemesini söyler. Fakat Marsyas bu meydan okumayı yerine getiremez ve Apollon yarışmayı kazanır. Bir ölümlünün kendisine meydan okumasına öfkelenen Tanrı Apollon Marsyas'ın canlı canlı derisini yüzüp derisini bir çam ağacına asar. Fakat sonradan kapıldığı öfkeden pişmanlık duyarak lirini kırar ve Marsyas'ı bir ırmağa çevirir. (<http://www.istanbularkeoloji.gov.tr> adresinden alınmıştır.)

Tykhe Heykeli

Orijinali MÖ 4. yüzyıla ait olan bir eserin Roma Dönemi'nde, MS 2. yüzyılda, yapılmış bir kopyasıdır. Düzce'de bulunmuş olan eser zengin bir süslemeye sahiptir. Tanrıça Tykhe'nin başının üzerinde zeytin yapraklarıyla süslü şehir surunu temsil eden bir taç vardır. Sol kolunda çeşitli meyvelerle dolu bir bereket boynuzu ile zenginliğin simgesi olan Plutos ismindeki çocuğu taşımaktadır.

Tykhe, Okeanos'un kızlarından biridir. Kader, şans, başarı tanrıçasıdır. Her kentin bir Tykhe'si vardır. Tykhe'ler kentlerin koruyucu tanrıçaları olup, başlarında şehir suru şeklinde bir taça gösterilirler. (<http://www.istanbularkeoloji.gov.tr> adresinden alınmıştır.)

Ephebos Heykeli

Heykel bir ephebi yani genç delikanlıyı göstermektedir. Olasılıkla bir atlettir ve güç bir çalışmadan sonra dinlenmek üzere, bir zamanlar

üstünde bir kabartma veya herme bulunan uzun, dikdörtgen bir sütuna dayanmıştır. Çalışmasını henüz bitirmiş olmalıdır, çünkü korunmak amacıyla manto benzeri bir kıyafet giymiştir. Eserde bütün dikkat küçük yuvarlak başına doğru çekilmiştir. Belirgin kirpikler büyük gözler ve hafif aralık dudaklara sahiptir. Bugüne kadar bulunan antik eserler arasında benzersiz olanlarındandır. Muhtemelen bir gymnasiumu süsleyen bir heykel olmalıdır. Antik çağda tanrılar, tanrıçalar ve imparatorlar dışında toplum için önemli ama sıradan kişilerin de heykellere konu olduğunu göstermesi açısından önemli bir örnektir. (<http://www.istanbularkeoloji.gov.tr> adresinden alınmıştır.)

Okeanos Heykeli

Efes'ten getirilmiş olan ve MS 2. yüzyıla tarihlenen eser Nehir Tanrısı Okeanos'u kayalık bir yerde uzanmış şekilde tasvir etmektedir. Tanrı, yaşlı bir erkek olarak gösterilmiş olup adaleleri yaşlılığına rağmen güçlü işlenmiştir. Sol kolunu büyük testiye benzeyen bir kabin üzerine koymuştur. Okeanos, Uranos ile Gaia'nın oğludur. Yeryüzünün çevresinde akan bir nehir olarak düşünülür. Bütün akarsuların babasıdır. Denizin doğurganlık gücünü temsil eden kız kardeşi Tethys ile evlenmiş, çok sayıda çocuğu olmuştur. Oğulları akarsular, ırmaklar; kızları ise dereler ve kaynak sularıdır. (<http://www.istanbularkeoloji.gov.tr> adresinden alınmıştır.)

Siloa Yazıtı

Kudüs'te Aynı-Silvan çeşmesi suyunun, kayadan çıktığı yerde yapılan yer altı kanalının içinde meydan çıkarılmıştır. Fenike alfabesi ile yazılmış en eski İbrani yazıtı olan bu yazıt, kanalın çıkış noktasına yakın, sol taraftaki kayaya yazılmıştı. Yazıt değişik uzunlukta altı satırdan meydana gelmiştir.

Bu yazıtta, yapılışı tarif edilen ve kaya içine kazılan tünel, suyunu şehir dışındaki Ceyhun kaynağından şehir içindeki Aynı-Silvan'ın bulunduğu noktaya gelmesini sağlıyordu. Bu kanal Kral Hezekiah (MÖ 725-697) tarafından yaptırılmıştır. Tevrat'ta 'Hükümdarlar Tarihi' bölümünde kanaldan bahsedilmektedir. (<http://www.istanbularkeoloji.gov.tr> adresinden alınmıştır.)

Sappho Başı

Roma Dönemi portre örneklerinden olan Sappho Başı, Lesbos (Midilli) adasında doğmuş olan şair Sappho'ya aittir.

M.Ö.7. yüzyıl ve 5yüzyıl arasında birçok lirik şair yaşamıştır. Bu dönemin en tanınmış şairi olan Sappho'nun bir bütün halinde günümüze kadar ulaşan yalnızca bir şiiri bulunmaktadır ve bu şiir de Aphrodite'ye yazılmış bir ilahidir.

Gençlik yıllarını doğduğu yer olan Lesbos'dan uzakta, Sicilya'da geçiren Sappho, geri döndüğünde Aphrodite'e tapınan bir grup kadının öğretmenine haline gelir. Bir efsaneye göre, sevdiği adam tarafından reddedilince kendisini uçurumdan atarak intihar etmiştir. (<http://www.istanbularkeoloji.gov.tr> adresinden alınmıştır.)

Mısır Mezar Buluntuları

Eski Mısırda ruhun ölümle vücudu terk edip daha sonra geri döndüğüne inanılırdı. Ölümünden sonra yaşam inancı çok yaygın ve yerleşmiş bir gelenek olduğu için mezar buluntuları günümüze kalan Mısır eserlerinin arasında önemli yer tutarlar. İnanca göre ölümünden sonra süregelen yaşam ancak vücudun varlığı ile olağandır. Bu yüzden ölüleri sosyal durumlarına göre ya piramit, mastaba, kaya mezarı gibi anıtsal mezarlara ya da kum içine kazılmış basit çukurlara gömmüşlerdir.

Anıtsal mezarlarda mumya, iç içe iki veya üç lahde konulurdu. Ahşap, insan şeklindeki (antropoit) lahitler Tebe kenti mezarlığı Der-El Bahri'de yapılan kazılarda bulunmuşlardır. Tebe özgü olan Tanrı Amon tapınağının rahip ve rahibelerine aittirler. Lahitlerin iç ve dış yüzeyleri ince bir alçı tabaka ile sıvanmış, üzeri dini metinler, ölüyü öbür dünyada koruyacak tılsımlı semboller ve mitolojik sahnelerle, çok renkli olarak süslenmiştir. Açık olarak sergilenmiş lahitte Bak-Na-Mut ve ayak ucunda kedisinin mumyaları görülmektedir.

Mumyalama işleminden önce çıkarılan iç organlar, mumyalanarak 'kanop' adı verilen vazolara tek tek yerleştirilirdi. Bu vazoların kapakları ölülerin koruyucusu olan dört tanrının başı şeklindeydi. İnsan başlı Amsset'in vazosunda mide, maymun başlı Hapi'nin vazosunda akciğerler ve şahin başlı Horus'un vazosunda karaciğer saklanırdı.

Bazen mumya boncuklardan örölmüş ağ Şeklindeki örtölere sarılır ve başının altına tahta yastıklar yerleştirilirdi, ayrıca mezar odasına hasırdan yapılmış boncuk sepetleri konurdu.

(<http://www.istanbularkeoloji.gov.tr> adresinden alınmıştır.)

İŐtar Kapısı

PıŐmıŐ toprak, sırlı ve kabartmalı tuŐlaların birleŐtirilmesinden oluŐan, boŐa ve ejder kabartmaları, Yeni Babil Devleti'nin başkenti Babil'in iÇ ve dış sur duvarlarını birleŐtiren TanrıÇa İŐtar adına yaptırılmıŐ olan anıtsal Öifte kapıya aittir. Kapının duvarları, Tanrı Adad'ın kutsal hayvanı boŐa ve Babil'in baş tanrısı Marduk'un kutsal hayvanı ejder 'MuŐuŐu'nun kabartmaları ile süslenmiştir. TanrıÇa İŐtar'ın kutsal hayvanı olan aslan kabartmaları ise Babil'deki tören yolunun iki yanını süslemekteydi. Anıtsal yol kentin merkezindeki Marduk tapınağından baŐlayarak İŐtar Kapısı'nı geÇer ve sur dışında yeni yıl bayramının kutlandığı 'bayram evi'nde son bulurdu. İŐtar kapısı ve Tören yolu Yeni Babil Öağı'nın en parlak devri olan II. Nabukadnezar zamanında MÖ 6. yüzyıl sonlarında yapılmıŐlardır. Kapının ve tören yolunun bir canlandırması da ayrıca sergilenmektedir. Yapının pek Öok unsuru da Berlin Müzesi'nde bulunmaktadır. (<http://www.istanbularkeoloji.gov.tr> adresinden alınmıştır.)

Kadeş Barış Anlaşması

Tarihin bilinen ilk barış anlaşması olan Kadeş Anlaşması MÖ 13. yüzyılın iki büyük siyasi ve askeri gücü olan Hitit ve Mısır devletleri arasında yapılmıştır. Hitit Kralı III. Hattuşili ve Mısır Firavunu II. Ramses arasında yapılan bu anlaşmanın metnini iŐeren kil tablet 1906 yılında BoğazkÖy'de yapılan kazılarda ele geŐmiŐtir.

Bu belgenin ortaya Öıkmasından Önce anlaşmanın yalnızca Mısır'da Karnak tapınağındaki bir stel üzerine Mısır hiyeroglifi ile yazılmış metni biliniyordu. Yazıtta III. Hattuşili'nin anlaŐma metnini gÖmÖŐ bir tablete yazdırıp Mısır'a gönderdiği bildirilmiŐse de bu belge henüz bulunamamıŐtır. O zamanın diplomasi dili olan AkadÖa ile yazılan tablet Öok kırık olup orijinal metnin hemen hemen yarısıdır. Daha sonra yapılan kazılarda, esas metne ait dÖrt parÖa daha bulunmuş ve

böylece metnin kırık olan kısımlarının tamamlanması mümkün olmuştur. Eşit koşullar altında imzalanan anlaşmanın metninde:

"Mısır ülkesi kralı, büyük kral, kahraman Re-masesa-mai Amana'nın (II.Ramses'in çivi yazısında yazılışı), Hatti ülkesinin büyük kralı Hattuşili ile dostluklarının, kardeşliklerinin ve büyük krallıklarının devamı için yaptıkları anlaşmadır." denmektedir. Ardından her iki kralın soyları ile bilgiler ve barış için yaptıklarını anlatan tekrarlardan sonra anlaşmanın maddeleri gelmektedir. Maddeler şöyle sıralanabilir:

'Eğer her iki ülkeden birine iç veya dış düşmanlar saldırırsa ve bunun için birbirinden yardım isterlerse, her iki taraf piyadesini ve süvarisini göndererek onun yardımına koşacaktır. Eğer bir asilzade Hatti ülkesinden kaçıp Mısır kralına sığınırsa, onu yakalayıp ülkesine geri gönderecektir.

Eğer Mısır ülkesinden, Hatti ülkesine ya da Hatti ülkesinden Mısır ülkesine kaçanlar olursa, birbirlerine geri vereceklerdir. Fakat bunlar şiddetle cezalandırılmayacak, onların gözlerinden yaş akmayacak, eşleri ve çocuklarından öç alınmayacak.'

Tarihin yazılı ilk barış anlaşması olması nedeniyle orijinal tabletin iki metre boyundaki bakır kopyası, Birleşmiş Milletler Bina'sının duvarına da asılmıştır. (<http://www.istanbularkeoloji.gov.tr> adresinden alınmıştır.)

Hammurabi Kanunu

Hammurabi, Eski Babil Sülalesi'nin 11 kralından altıncısıdır. MÖ 1792-1750 yılları arasında 43 yıl saltanat sürmüştür. Saltanatının 2. yılı "ülkede yasanın konulduğu" yıldır. Kanunun aslı 2.23 m boyunda diyorit bir stel üzerine yazılmıştır. Stel Susa'da bulunmuş ve Louvre Müzesi'ne götürülmüştür. Kanunun 282 maddesi olup üç bölümden oluşur.

İstanbul Arkeoloji Müzeleri'nde sergilenmekte olan bu metin, okullarda okutulmak ve mahkemelerde kullanılmak için tabletler üzerinde kopya edilenlerdir ve Nippur'da bulunmuştur. (<http://www.istanbularkeoloji.gov.tr> adresinden alınmıştır.)

En Eski Aşk Şiiri

MÖ18.yüzyıl'a tarihlenen ve Eski Babil Dönemine ait olan bu yazıt dünyanın bilinen en eski aşk şiiri olarak nitelenmektedir. Sümer inancına göre toprağın bereketini ve döl yatağının verimli olmasını sağlamak amacıyla kralın yılda bir kez bereket ve aşk tanrıçası İnanna yerine bir rahibe ile evlenmesi kutsal bir görevdi. Bu şiir, büyük olasılıkla kral Suşin için seçilmiş bir gelin tarafından, yeni yıl bayramını kutlama töreninde söylemek üzere kaleme alınmıştı ve ziyafetlerde, şöenlerde müzik, şarkı ve dans eşliğinde söyleniyordu.

Çevirisi:

Damat, kalbimin sevgilisi
Güzelliğın büyüktür, bal gibi tatlı
Aslan, kalbimin kıymetlisi
Güzelliğın büyüktür, bal gibi tatlı

Damat, seni okşayayım
Benim değerli okşayışılarım baldan tatlıdır
Yatak odasında bal doludur
Güzelliğınle zevklenelim
Aslan seni okşayayım
Benim değerli okşayışılarım baldan tatlıdır
Damat benden zevk aldın,
Anneme söyle, sana güzel şeyler verecektir.
Babam sana hediyeler verecektir.

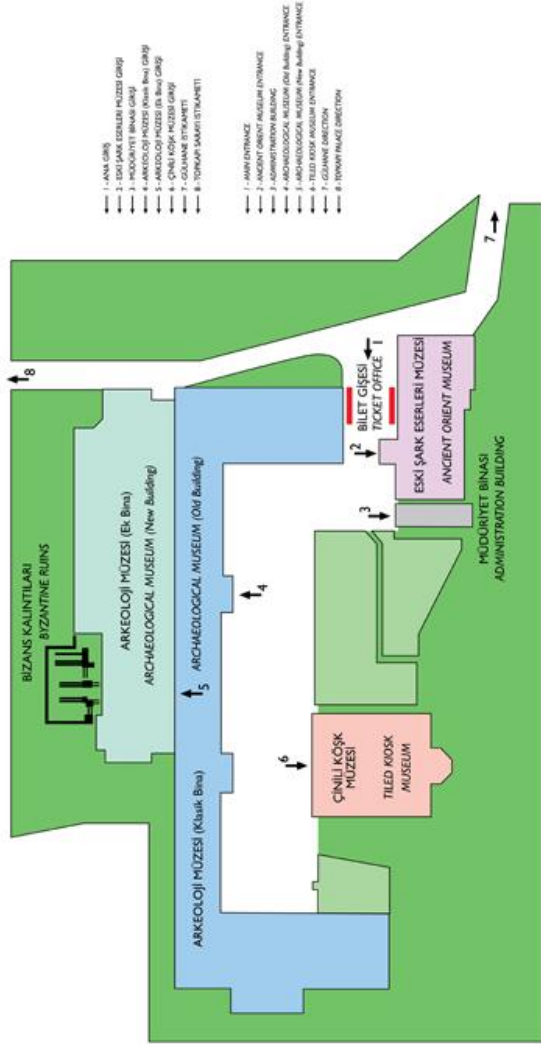
Sen, beni sevdiğin için,
Lütfet bana okşayışılarını,
Beyim tanrım, beyim koruyucum,
Tanrı ENLİL'in kalbini memnun eden ŞUSİN'im
Lütfet bana okşayışılarını

(<http://www.istanbularkeoloji.gov.tr> adresinden alınmıştır.)

Planlar

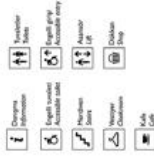
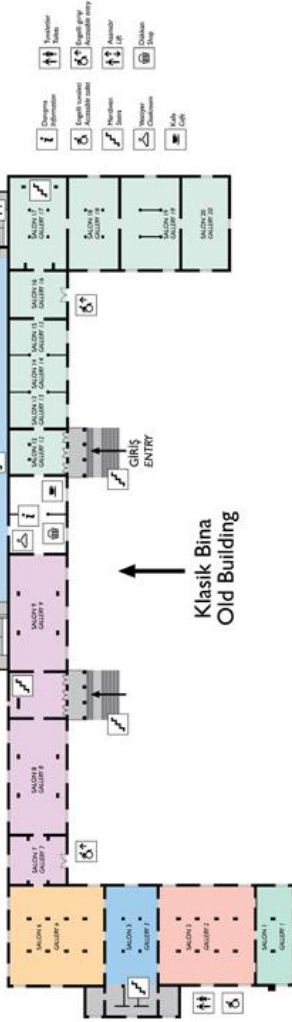
İSTANBUL ARKEOLOJİ MÜZELERİ İSTANBUL ARCHAEOLOGICAL MUSEUMS

ARKEOLOJİ MÜZESİ - Zemin Kat ARCHAEOLOGICAL MUSEUM - Ground Floor

Ek Bina →
New Building

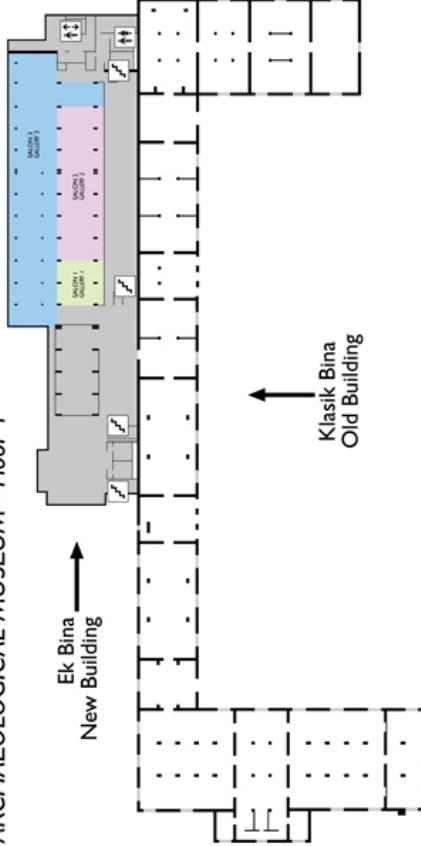
←
Klasik Bina
Old Building

- KLASİK BİNA**
- SALON 1: LÜKSA TIPI LAHİTLER
 - SALON 2: ANADOLUDA ANTİK ÇAĞ MİMARLIĞI
 - SALON 3: SİDAMARA (KOÇUK ASYA) TIPI LAHİTLER
 - SALON 6: MEZAR KÜLTÜ
 - SALON 7 - 9: SİDON KRAL NEKROPOLÜ
 - SALON 12 - 20: ARKAİK DÖNEMDEN ROMA DÖNEMİNE HEYKEL SANATI EK BİNA
 - SALON 2: İSTANBULUN ÇEVRE KÜLTÜRLERİ (TRAKYA - BİTİNİYA - BİZANS)
 - SALON 3: ASSOŞ SALONU

- OLD BUILDING**
- GALLERY 1: LYCİAN TYPE SARCOPHAGI
 - GALLERY 2: ANCIENT ARCHITECTURE IN ANATOLIA
 - GALLERY 3: SİDAMARA (ASIA MINOR) TYPE SARCOPHAGUS
 - GALLERY 6: STELAE AND SARCOPHAGI
 - GALLERY 7 - 9: SİDON ROYAL NECROPOLIS
 - GALLERY 12 - 20: SCULPTURE OF ARCHAIC PERIOD TO ROMAN PERIOD
 - NEW BUILDING
 - GALLERY 1: CHILDREN MUSEUM
 - GALLERY 2: NEIGHBOURING CULTURES OF İSTANBUL (THRACE-BITHYNIA AND BIZANTIUM)
 - GALLERY 3: ASSOŞ HALL

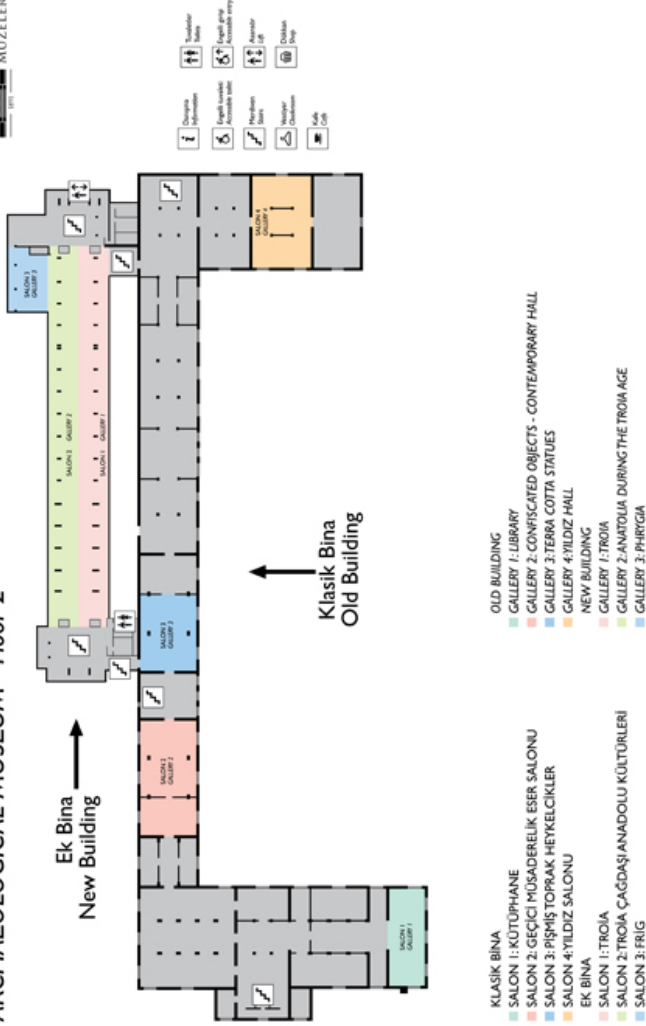
ARKEOLOJİ MÜZESİ - Kat 1
ARCHAEOLOGICAL MUSEUM - Floor 1

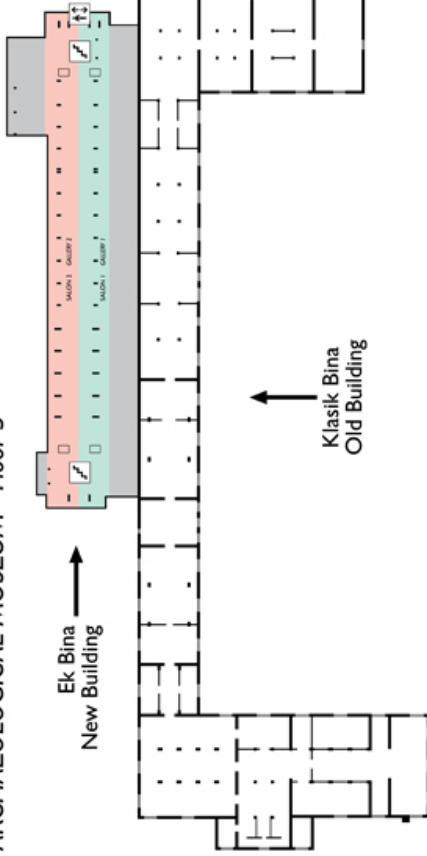
- EK BİNA
- SALON 1: PREHİSTORİK ÇAĞDA İSTANBUL
 - SALON 2: İSTANBUL'DA YUNAN - ROMA ÇAĞI
 - SALON 3: İSTANBUL'DA BİZANS ÇAĞI

- EK BİNA
- GALLERY 1: İSTANBUL IN PREHISTORIC ERA
 - GALLERY 2: İSTANBUL IN GREEK AND ROMAN ERA
 - GALLERY 3: İSTANBUL IN BYZANTINE ERA

ARKEOLOJİ MÜZESİ - Kat 2 ARCHAEOLOGICAL MUSEUM - Floor 2

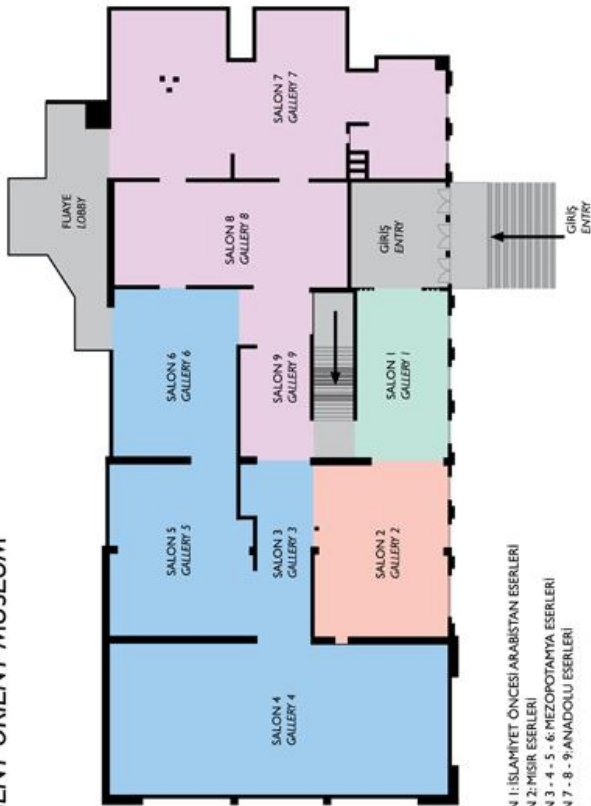
ARKEOLOJİ MÜZESİ - Kat 3
ARCHAEOLOGICAL MUSEUM - Floor 3

- EK BINA
 SALON 1: SURİYE - FİLİSTİN
 SALON 2: KIBRIS
 NEW BUILDING
 GALLERY 1: SYRIA - PALESTINE
 GALLERY 2: CYPRUS

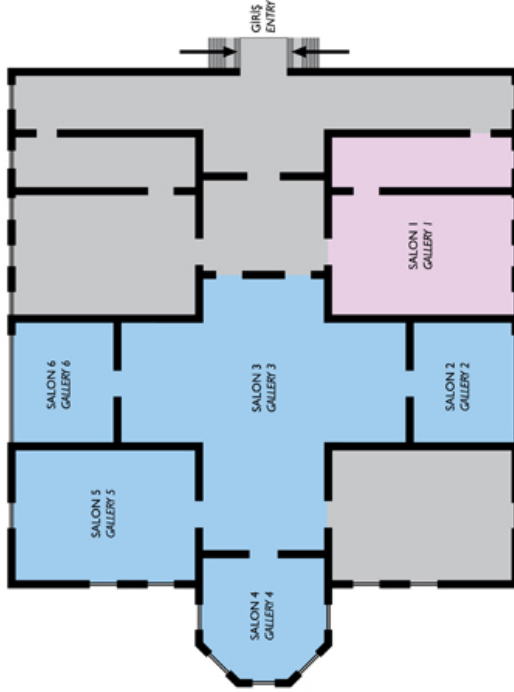

ESKİ ŞARK ESERLERİ MÜZESİ ANCIENT ORIENT MUSEUM

- SALON 1: İSLAMİYET ÖNCESİ ARABİSTAN ESERLERİ
- SALON 2: MİSİR ESERLERİ
- SALON 3 - 4 - 5 - 6: MEZOPOTAMYA ESERLERİ
- SALON 7 - 8 - 9: ANADOLU ESERLERİ
- GALLERY 1: PRE - ISLAMIC ARABIAN ART
- GALLERY 2: EGYPT COLLECTION
- GALLERY 3 - 4 - 5 - 6: MESOPOTAMIA COLLECTION
- GALLERY 7 - 8 - 9: ANATOLIA COLLECTION

ÇİNİLİ KÖŞK MÜZESİ
TILED KIOSK MUSEUM

- SALON 1: SELÇUKLU DÖNEMİ
- SALON 2 - 3 - 4 - 5 - 6: OSMANLI DÖNEMİ
- GALLERY 1: SELJUK PERIOD
- GALLERY 2 - 3 - 4 - 5 - 6: OTTOMAN PERIOD

www.istanbulgezginleri.com

 /IstanbulGezginleri

 /gezginist